Wydanie wieczorne.
Nr. 224. Wtorek 1 września 1914. Rocznik XXIII.

2 K miesięcznie z odsyłką.
Zagranicą miesięcznie 2 M. 30 f., 3 fr. 50 ctm., 2½ szyl. 70 cm. amer.
Tygodniowo w Krakowie 40 h. z dostawą do domu 46 h.
Cena numeru oddzielnego 8 h.
Reklamacye otwarte są wolne od opłaty pocztowej. — Redakcya rękopisów nie zwraca i bezimiennych listów nie uwzględnia.

NAPRZÓD

Organ centralny polskiej partyi socyalno-demokratycznej.
Wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcya i Administracya Kraków, Dunajewskiego 5.
Telefon Redakcyi Nr. 396.
Telefon Administracyi Nr. 2314.
Konto czekowe Nr. 34.095.
Adres telegr.: Naprzód Kraków.
Dział inseratowy: Pl. WW. Świętych 11.
Telefon Nr. 1354.
Konto czekowe Nr. 910.
Ceny ogłoszeń: Za miejsce wiersza petitem 20 h. Za miejsce wiersza petitem w nadesłanem 60 h.

Zwycięstwa niemieckie na zachodzie i wschodzie.
Manifest cesarza Japonii.

Sytuacya we Lwowie.

„Dziennik polski“ z 30 sierpnia Nr 234 zamieszcza na czele numeru następującą wiadomość:

Spokoju i rozwagi! We Lwowie echo strzałów armatnich, które słychać w mieście, wywołało wielki popłoch. Ludzie uciekają ze Lwowa, obawiając się wkroczenia wojsk rosyjskich. Popłoch ten i depresya nieuzasadnione zupełnie. Zamiast popłochu podnieście w górę serca! Powodu do obaw niema. Armia nasza znajduje się w jak najlepszych pozycyach i postępuje zwycięsko naprzód.

Zwycięstwa niemieckie nad Francuzami i Anglikami.

Berlin, 1 września.

Wielka kwatera główna donosi pod datą 31 sierpnia:

Armia generała Klucka odparła wykonany przez słabe siły francuskie atak na skrzydło jego armii w okolicy Combles.

Armia generała Bülowa pobiła na głowę silniejszą armię francuską koło St. Quentin i zabrała już podczas marszu do niewoli angielski batalion piechoty.

Armia generała Hausena odparła przeciwnika aż do Aisne koło Rethel.

Armia księcia Wirtemberskiego odpierała podczas dalszego przechodzenia przez Mozę nieprzyjaciela, musiała jednakże chwilowo wobec silniejszego nieprzyjaciela się znowu za Mozę cofnąć. Armia ta jednak później znowu zdobyła przejścia przez Mozę i znajduje się w dalszym marszu ku Aisne. Fort Les Ayvelles położony poza tą armią padł.

Armia następcy tronu maszeruje dalej ku i przez Mozę. Armia ta zabrała do niewoli komendanta z Montmedy wraz z całą załogą twierdzy. Twierdza padła.

Armia następcy tronu bawarskiego i generała Heeringena walczą jeszcze w francuskiej Lotaryngii.

Zwycięstwo w Prusach wschodnich.

Wiedeń, 1 września.

Zwycięstwo na wschodzie armii generała Hindenburga ma o wiele większe znaczenie, niż w pierwszej chwili można było sądzić. Mimo iż nowe siły nieprzyjacielskie przybyły przez Niedźborz (Neidenburg), klęska nieprzyjaciela była zupełną. Trzy korpusy armii rosyjskiej zostały zniszczone. Wzięto 60.000 jeńców, między tymi dwóch komenderujących generałów, wiele dział i znaków polowych. Będące jeszcze w północnej części Prus wschodnich wojska rosyjskie znajdują się w odwrocie.

Berlin, 1 września.

Wielki sztab generalny donosi:

Według dalszych wiadomości z głównej kwatery, liczba jeńców rosyjskich w bitwie pod Dąbrownem i Szczytnem jest większą niż dotychczas doniesiono, wynosi bowiem 70.000 ludzi, w tem 300 oficerów. Cały materyał artyleryjski rosyjski jest zniszczony.

Berlin, 1 września.

Cesarz zamianował zwycięskiego wodza w Prusiech wschodnich generała Hindenburga generał-pułkownikiem, nadał mu krzyż żelazny I. klasy i przesłał mu następujący telegram:

Wielka kwatera główna, 29 sierpnia. Przez osiągnięte po trzechdniowej walce **pełne zwycięstwo nad przeważającemi siłami rosyjskiemi** zdobył sobie pan na zawsze wdzięczność ojczyzny. Wraz z całem państwem jestem dumny z tego czynu armii, którą pan dowodzisz. Proszę dzielnym żołnierzom wyrazić gorące moje uznanie.

Zmiana komendy floty angielsko-francuskiej.

Londyn, (przez Rzym) 1 września.

Admirał floty francuskiej Boue de la Peyrere objął komendę nad skombinowaną **flotą angielsko-francuską na morzu Śródziemnem.** Admirał Sir Berkeley Milne z tego powodu wrócił do Anglii. Jego stanowisko jakoteż jego dyspozycye co do niemieckich okrętów „Goeben“ i „Wrocław“ były przedmiotem **śledztwa** z tym wynikiem, że poczynione przez Milnego zarządzenia pod każdym względem uznano za **odpowiednie.**

Ucieczka królowej Belgii.

Antwerpia, 1 września.

Królowa opuściła Antwerpię, aby udać się z synem **do Londynu.**

Użycie pospolitego ruszenia poza krajem.

Wiedeń, 1 września.

W wielu sprawozdaniach z placu wojny podniesiono także **dzielne zachowanie się naszych pospolitaków.** W tej sprawie dowiaduje się „Wiener Zeitung“, że cesarz przed niejakim czasem raczył udzielić upoważnienia, aby można było użyć pospolitego ruszenia, z wyjątkiem z Tyrolu i Voralbergu, **poza królestwami i krajami reprezentowanymi w Radzie państwa,** że przy uwzględnieniu specyalnych wojskowo ustawowych postanowień dla Tyrolu i Voralbergu wydanem zostało zarządzenie odnoszące się do użycia poza krajem, a także w sprawie strzelców krajowych i pospolitego ruszenia w Voralbergu.

Prawo podczas wojny.

Wiedeń, 1 września.

„Wiener Zeitung“ ogłasza rozporządzenie cesarskie z dnia 29 sierpnia co do wpływu wy-

Wydanie poranne i wieczorne razem 8 hal.

darzeń wojennych **na termina i postępowanie.** Na podstawie § 14 ustaw zasadniczych wpływ wydarzeń wojennych na przebieg terminów i dotrzymanie terminów ustalonych przez istniejące przepisy i przez władze działające na podstawie tych przepisów może być uregulowanym, zwłaszcza może być postanowionem, o ile i w jaki sposób niekorzyść prawna, jaka może nastąpić przez zaniedbanie terminu, albo wogóle z powodu wydarzeń wojennych, może być **powstrzymaną**, a już powstałe niekorzyści prawne **usunięte.** Rozporządzenie cesarskie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Francuzi o walkach z Niemcami.

Paryż (przez Rzym), 1 września.

Komunikat wydany o 6.20 wieczór donosi:

Posuwamy się **powoli naprzód** w okolicy Wogezy-Lotaryngia, gdzie od dwu dni toczy się **formalna wojna oblężnicza. Pobiliśmy armię następcy tronu** koło Spincourt i Longyon. W okolicy Newchateau i Papieul ponieśliśmy **częściową porażkę,** która nas zmusiła do **cofnięcia się ku Mozie.** Ogólna akcya toczy się obecnie w obszarze między Mozą a Rethel. Wojska francusko-angielskie, zaatakowane przez przeważające siły nieprzyjacielskie w okolicy Le Cateau i Cambrai, **cofnęły się** ku południowi.

Ogólna walka rozpoczęła się przedwczoraj w okolicy St. Quentin, Vervins i równocześnie w okolicy Ham, Peronne. Nasze prawe skrzydło **wyparło gwardyę pruską** i X. korpus armii ku Oise, ale z powodu postępu niemieckiego skrzydła prawego ponownie **cofnęliśmy się.** Nasze armie nigdzie nie znajdują się w faktycznym nieporządku. Duch wojska jest wyborny. Poniesione straty wypełnione zostały posiłkami zapasowymi.

Wydany dnia 31 sierpnia o godz. 11 w nocy przez agencyę Havasa komunikat ogłasza:

Ogólna sytuacya jest niezmienioną, z wyjątkiem skrzydeł. Na naszem lewem skrzydle **Niemcy zyskali nieco na terenie.** W centrum niema żadnej istotnej zmiany. Dzisiaj nie toczyła się żadna bitwa. **W Lotaryngii osiągnęliśmy dalsze sukcesy.** Donoszą, że także i dzisiaj **aeroplan zjawił się nad Paryżem i rzucił dwie bomby.** Jedna nie eksplodowała, druga wyrządziła nieznaczne szkody.

Manifest wojenny mikada.

Frankfurt, 1 września.

„Frankfurter Ztg.“ (Nr. 239 z 29 sierpnia) otrzymuje z **Londynu** następujący telegram:

Ambasada japońska ogłasza następujący manifest mikada (cesarza):

„Wydajemy wojnę Niemcom, rozkazujemy naszej armii i naszej flocie rozpocząć **z całą siłą** kroki wojenne i rozkazujemy wszystkim władzom, aby w myśl swych obowiązków udzielały wojsku pomocy. **Nasz cel narodowy obraca się w granicach prawa międzynarodowego.** Od wybuchu wojny w Europie, któremu przypatrywaliśmy się z wielką troską, zachowaliśmy nadzieję, że przez ścisłą neutralność utrzymamy pokój na Dalekim Wschodzie. Jednakowoż postępowanie Niemiec zmusiło Anglię, naszą sojuszniczkę, wydać wojnę Niemcom. Niemcy robią w Kiauczau przygotowania wojskowe, podczas gdy ich okręty wojenne zagrażają handlowi naszemu i naszych sojuszników. To naraża pokój na Dalekim Wschodzie i dlatego nasz rząd i angielski porozumiały się do przedsięwzięcia **wspólnych zarządzeń** odpowiadających naszej umowie.

Z wielkim żalem, mimo naszych usiłowań pokojowych, jesteśmy zmuszeni wypowiedzieć wojnę w chwili, kiedy jeszcze nosimy żałobę po naszej ukochanej matce. Jest naszem życzeniem, aby przez lojalność i waleczność naszych poddanych **pokój został rychło przywrócony** i aby sława naszego państwa została powiększoną“.

Anglia obsadza wybrzeża Belgii.

Londyn (przez Berlin), 1 września.

Jak dzienniki donoszą, minister marynarki podał do wiadomości, że **marynarze angielscy obsadzili Ostendę i okoliczne okręgi.**

Zajęcie kolonii niemieckiej.

Londyn (przez Rzym), 1 września.

Sekretarz stanu dla kolonij otrzymał od gubernatora Nowej Zelandyi depeszę z doniesieniem, że Apia (niemiecka Samoa) w sobotę o godzinie 10 przed południem **poddała się** korpusowi ekspedycyjnemu, wysłanemu przez rząd Nowej Zelandyi.

Powiększenie armii angielskiej.

Londyn, 1 września.

Lord Kitschener wzywa **do wstępowania do drugiej armii** uzupełniającej wojska regularnego w sile **100.000 ludzi.** Granica wieku wynosi 19 do 35 lat życia. Liczba zgłoszeń do pierwszej armii uzupełniającej jest zadowalniającą.

Bitwa o Antwerpię.

Frankfurt, 1 września.

„Frankfurter Ztg“ donosi na podstawie telegramu „Handelsblad“ **w Amsterdamie:**

Pod osobistem dowództwem króla Belgii wyruszyła **silna armia belgijska** na południe od Mecheln (Malines), aby uderzyć na armię niemiecką, stojącą pod Vilvorde. Niemcom powiodło się ściągnąć Belgów ku Vilvorde, a gdy armia belgijska poszła w tę pułapkę, Niemcy stanęli i przez las uderzyli na flanki armii belgijskiej. **Belgów wzięto między trzy ognie** i zaczęła się **rzeź.** Belgowie uciekali na łeb i szyję; tysiące rzuciło się **do kanału** Mecheln-Lowanium, przyczem wielu **utonęło.** Z powodu ostrzeliwania Mecheln **przez Belgów,** powstała w mieście **straszna panika.**

Napad Belgów nastąpił **na żądanie komendy armii francuskiej.**

Socyalni demokraci przeciw kłamstwom.

Berlin, 1 września.

Zarząd niemieckiej partyi socyalno-demokratycznej przesłał do włoskiego organu partyjnego „Avanti“ oświadczenie, w którem nazywa **kłamstwem** rozpowszechniane za granicą wiadomości o rewolucyi w Niemczech, o rozstrzelaniu wybitnych przywódców i t. d. W oświadczeniu tem czytamy:

„W tej wojnie obronnej **niema w Niemczech stronnictw,** tylko **wspólna myśl obrony ojczyzny.** Tow. Liebknecht, o którym głoszono, że został rozstrzelany, czeka na swe powołanie pod broń. Tow. dr Frank już dawno stoi w polu. Frakcya parlamentarna soc. dem. **przyłącza się jako reprezentantka klasy pracującej do polityki obrony rządu** i dlatego głosowała za budżetem wojennym“.

* *

Ruch kolejowy na Śląsku.

Inspektorat kolei północnej ogłasza:

Z dniem 1 września **podejmuje się** na szlakach Morawska Ostrawa—Przywóz, Frydek—Mistek i W. Kończyce—Sucha na Śląsku **pełny ruch osobowy** według rozkładu jazdy pokojowego.

Pochwała dla krakowskiego pułku obrony krajowej.

Komenda 16 pułku obrony krajowej ogłosiła 30 sierpnia następujący rozkaz dzienny pułkownika Dürfelda:

Z powodu **odniesionych ran musiałem z bólem serca opuścić mój pułk** na pobojowisku pod Kraśnikiem, gdzie danem mi było przeżyć najdumniejszą w mem życiu chwilę, gdy przeciw wrogowi prowadziłem mój pułk. I dzisiaj jeszcze przenikają mnie uczucia szczytnej ufności, którymi opanowany, widziałem pułk mój idący **do ataku** pod Ziemianką, gdzie otrzymał chrzest ogniowy. Każdy był bohaterem, a wszystkim przykładem świecił kapitan Slawik, który swem osobistem zachowaniem, zapałem swem i zręcznem dowództwem przyczynił się do szybkiego sukcesu.

Mając takich żołnierzy, możemy być **pewni zwycięstwa.** Teraz składam dowództwo w ręce mojego następcy w tem przekonaniu, że duch ten trwać będzie dopóty, aż **wroga ostatecznie pokonamy.** Oby mi Bóg pozwolił znów rychło w Wasze szeregi wrócić. Niech Was Bóg wszystkich ochrania!

Myślą jestem i pozostanę wśród Was. Hasłem Waszem niechaj będzie: „Chcemy zwyciężyć — **musimy zwyciężyć!**“ Pułkownik *Dürfeld.*

O kapitanie Slawiku donoszą, że w ataku pod Ziemianką poprowadził oddział do szturmu i tem zadecydował zwycięstwo. Jako nagrodę otrzymał na placu boju awans na majora.

Wznowienie prenumeraty.

Ponieważ wszystkie korespondencye pocztowe w obecnym, wyjątkowym czasie doznają znacznego opóźnienia i terminowo określić się nie dadzą, przypominamy, że czas najwyższy **wznowić prenumeratę za wrzesień.**

KRONIKA.

Wtorek 1 września.

Nowiny krakowskie.

Następny numer „Naprzodu“ wyjdzie jutro o godz. 8 rano.

Na Krowodrzy w dworcu towarowym urządzono w hali miejsce wysiadania dla przybywających pociągami rannych. Urządzono tam też szpital na 210 łóżek. Dla rannych urządzono na miejscu kuchnie polowe, z których po przyjeździe otrzymują ciepły posiłek. Ciężej rannych przewozi się do szpitalów.

Pałac „pod baranami“ oddany został na szpital wojskowy. Szpital ten jako forteczny nosi numer 8.

Towarzystwo przyjaciół dzieci urządza dla dzieci legionistów, którymi rodzice zająć się nie mogą, ogniska, gdzie znajdą opiekę i pożywienie. Zapisywać się można w lokalu I Ogniska ul. Smoleńsk l. 35 od godz. 9—11 i od 3—5.

Z konserwatoryum. Wpisy na rok szk. 1914/15 przyjmuje się codziennie w nowym lokalu (alea Krasińskiego l. 14, wylot ul. Smoleńskiej) w godzinach od 12—1 i 5—7 po południu.

Repertuar teatru ludowego przy ulicy Rajskiej. Wtorek: „Tamten“.

Wydawca: **Ignacy Daszyński.** — Redaktor odpowiedzialny: **Franciszek Kubanek.** Drukarnia Ludowa, Kraków, Dunajewskiego 5 (Telefon 1310).